

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
QO‘QON DAVLAT UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Qo‘qon davlat universiteti
rektori D.Sh.Xodjayeva
29-avgust 2025 -yil

**HUQUQIY TA’LIM MUAMMOLARI
FANINING O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000- Ta’lim
Magistratura yo‘nalishi:	70111102 – Ijtimoiy-gumanitar fanlari o‘qitish metodikasi (Huquq ta’limi)

Qo‘qon – 2024

Fan/modul kodi HTM2205		O‘quv yili 2025-2026	Semestr 2	ECTS - Kreditlar 5	
Fan/modul turi Tanlov fan		Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Huquqni muhofaza qilish organlari		60	90	150
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o‘qitishdan maqsad – Fanni o‘qitishdan maqsad - magistrant talabalarni huquqiy ta’lim muammolarining o‘ziga xos jixatlari, ularning bir-biriga tasiri, o‘zaro aloqadorligi va tafovutlariga aloqador bo‘lgan bilimlar bilan qurollantirish.. Fanning vazifasi: Magistrant talabalarining kelgusi kasbiy faoliyatlari uchun puxta nazariy asos yaratish; ularda fan doirasida nazariy hamda amaliy mashg‘ulotlarni tashkil qila olishga oid ko‘nikma va malakalarni shakllantirish Mazkur bilimlar asosida yoshlarda huquqiy dunyokarashni shakllantirish, Huquqiy ta’lim muammolariga oid bilimlari bilan qurollantirish. Huquqiy ta’minlash va huquqiy yordam ko‘rsatishni amalga oshiruvchi organlar haqida bilimga ega bo‘lishlari kerak Huquqiy ta’minlash va huquqiy yordam ko‘rsatishni amalga oshiruvchi organlar tizimini boshqa organlar tizimidan farqlay oishi kerak; II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Huquqiy ta'lim muammolari fanining maqsad va vazifalari. Huquq to‘g‘risidagi qarashlarning xilma-xilligi. Kelzenning davlat to‘g‘risidagi qarashlari. Davlat – yuridik shaxs, “huquqiy fenomen”, o‘ziga hos korporatsiya. Davlat – millat miqyosidagi huquqiy tartib. Davlatning sotsiologik mohiyati. Davlatning “normalar tizimi”, “normativ tartib”, “siyosiy tashkillangan jamiyat”, “davlat-hokimiyat” deb tushunilishi. Davlatning siyosiy xarakteri. Davlatning bosh jihatlari. Davlat va huquqni tushunishning sotsiologik, legistik, libertar konsepsiyalari. Davlatning substansiyaviy elementi. 2-mavzu: Ta’limning normativ-huquqiy asosi sifatida Konstitutsiya va “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonun O‘zbekiston Respublikasi oily ta’lim tizimida huquq ta’limining mazmuni va moxiyati. Huquq fanlari bo‘yicha DTS strukturasi va mazmuni. Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar. (Prezident farmonlari, qarorlari, Vazirlar				

maxkamasi qarorlari, vazirliklar, mahalliy davlat hokimiyati va boshqaruv organlarining qarorlari)

3-mavzu. Huquqiy ta'lim strukturasi muammolari.

Mazkur kursning umumiy o'rta, orta maxsus ta'lim tizimida o'qitilishi. DTS, o'quv reja, o'quv dasturlarining tahlili. Milliy g'oya fanlari mazmuni qo'yiladigan talablar. Mantiqiy ketma-ketlik, uzluksizlik va uzviylik tamoyillari. Umumiy o'rta, orta maxsus ta'lim tizimida milliy g'oya fani bo'yicha ta'lim jarayonini tashkil etish. Dars - o'quv va tarbiyaviy ishlarning asosiy tashkiliy shakli. Zamonaviy dars, unga qo'yiladigan talablar. Mavzularining uzviyligi. Ta'lim va tarbiya jarayonining maxsus shakllari dars san'adorligini oshirishning muhim omili ekanligi.

4-mavzu: Huquq fanlarini o'qitishning xususiy metodik texnologiyasi va uni amaliyotga tatbiq etish.

Metod haqidagi tushunchalar. Metodlar klassifikatsiyasi: og'zaki bayon, amaliy, ko'rgazmalilik metodlari. Usul va ularning turlari. Darsni tashkil etishda metod, usul va vositalardan foydalanish yo'llari. Ta'lim metodlari va usullari. Darslarida qo'llaniladigan metodlar va usullarning uyg'unligi. og'zaki bayon: hikoya, monolog, dialog, suhbat, syujetli hikoya, analitik syujet. Manbalar bilan ishlash; adabiyotlar, hujjatlar. Ko'rgazmali metodlar: shartli grafik illyustratsiyativ ko'rgazmalilik, surat tahlili, rasmlar bilan ishlash. Amaliy metodlar: qirqish. modellar, maketlar tayyorlash, tadqiqotchilik metodi. Zamonaviy dars, unga qo'yiladigan talablar. Dars turlari. An'anaviy va noan'anaviy darslar. Seminar mashg'ulotlari, o'quv ekskursiyalari va anjumanlar. O'qituvchining darsga tayyorgarlanishi. Dars va uning tarkibiy qismlari.

5-mavzu: Huquqiy ta'lim o'qituvchisining umumiy va kasbiy madaniyati

Pedagogning funksiyasi va bilish qobiliyati. Axborot texnologiyalari sharoitida pedagogik kasbning rivojlanish istiqbollari. Pedagogning kasbiy potentsiali. Pedagog maxoratining asosi va mohiyati

6-mavzu: Huquqiy ta'limda pedagogik texnologiyalarni qo'llash metodlari va vositalari

Texnologiya tushunchasi. Hozirgi kunda pedagogik texnologiyalarga berilayotgan ta'riflar. Innovatsion texnologiyalar va ularning klassifikatsiyasi. Dars turlariga qarab texnologiyalarni qo'llash usullari. Inter faol usullar va ularni qo'llash metodlari. Ta'lim jarayonida interfaol usullar. Guruhlarda ishlash. Ta'limning texnikaviy vositalari tarix o'qitish samaradorligini oshirishning muhim omili ekan, darslarda va darsdan tashqari mashg'ulotlarda texnikaviy vositalarni tanlash va ulardan foydalanish metodlari. Ta'lim sohasida zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash samarali usullardan biri.

7-mavzu: Huquq fanlarini o'qitishda kompetentsiyaviy yondashuv.

Zamonaviy darslarga qo'yiladigan didaktik talablar: ongli ta'lim. ilmiylik, ko'rsatmalilik, o'quvchilarni bilish imkoniyati va yosh psixologik xususiyatlari, uzviylik va uzliksizlik, mavzuni zamon bilan bog'lash. Ta'lim tarbiya maqsadi. Ta'lim tarbiya mazmuni. Didaktik jarayon. Tashkiliy shakllari. Ma'ruzaning samaradorlik shartlari. Ma'ruza turlarining o'ziga xos xususiyatlari.

8-mavzu: Huquq fanlarini takomillashtirish muammolari

Huquq fanlarini o'qitishda kompetentsiyaviy yondashuv. Huquq fanlarini o'qitishda texnologik yondashuv. Globallashuv – hozirgi zamonda davlat-huquqiy o'zgarishlarning omili sifatida. Hozirgi zamon global muammolarining umumiy tavsifi. Globallashuv va hozirgi zamon davlati funksiyalari. Halqaro miqyosdagi muammolarni hal etishda hozirgi zamon davlatining roli. Globallashuv sharoitida O'zbekiston davlatining funksiyalari.

9-mavzu: Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy printsiplari

Ta'lim ustuvorligining tan olinishi. Ta'lim olish shaklini tanlash erkinligi. Ta'lim sohasida kamsitishlarga yo'l qo'yilmasligi. Ta'lim olishga doir teng imkoniyatlarning ta'minlanishi. Ta'lim va tarbiyaga milliy hamda umuminsoniy qadriyatlarning singdirilganligi. Ta'lim va tarbiyaning insonparvarlik, demokratik xususiyati.

10-mavzu: Huquqiy ta'limda xorijiy tajribalarni bugungi kun uchun ahamiyati.

Huquqiy ta'limga xorijiy tajribalarni olib kirish voqelik zarurati. Xorijiy tajribalar asosida talabalarda ilmiylik va kreativlik kompetensiyalarini shakllantirish.

11- mavzu: Huquqiy ta'limda oila mahalla jamoasining o'zaro bog'liqligi.

Huquqiy ta'limni shakllantirishda oila institutining roli. Huquqiy ta'lim va tarbiya uyg'unligini ta'minlashda oila mahalla jamoasining o'zaro bog'liqligi zarurati.

12-mavzu. Huquq ta'limida yangi axborot va pedagogik texnologiyalar
Ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik va axborot texnologiya tushunchasi, mazmuni va uning ahamiyati. Huquq ta'limida pedagogik texnologiya tushunchasi uning ahamiyati. Huquq fanlarini oqitishda yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish.

13-mavzu. Ta'lim tizimida huquqiy ta'limning tutgan o'rni

O'zbekiston Respublikasi oily ta'lim tizimida huquq ta'limining mazmuni va mohiyati. Huquq fanlari bo'yicha DTS strukturasi va mazmuni. Ta'limga oid me'yoriy hujjatlar. (Prezident farmonlari, qarorlari, Vazirlar maxkamasi qarorlari, vazirliklar, mahalliy davlat hokimiyati va boshqaruv organlarining qarorlari)

14-mavzu: Umumiy o'rta ta'lim tizimida huquq ta'limini tashkil qilish muammolari

O'zbekiston Respublikasida umumiy o'rta ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar va o'quv uslubiy ishlarni tashkil qilish asoslari. Umumiy o'rta ta'lim tizimida huquq fanini o'qitishni tashkil etish asoslari. Umumiy o'rta ta'lim tizimida huquq fanini o'qitishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish tartibi

15-mavzu: Huquq ta'limi fani ilmiy-pedagog xodimlari malakasini oshirish tartibi

Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida O'zbekiston respublikasi vazirlar mahkamasining qarorlari. Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish turlari va shakllari. Tasniflash va ta'riflar. Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish mazmuni va sifatiga qo'yiladigan umumiy talablar. Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimi normativ hujjatlari

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Huquqiy ta'lim muammolari fanining maqsad va vazifalari.
2. Ta'limning normativ-huquqiy asosi sifatida Konstitutsiya va "Ta'lim to'g'risida"gi qonun
3. Huquqiy ta'lim strukturasining muammolari.
4. Huquq fanlarini o'qitishning xususiy metodik texnologiyasi va uni amaliyotga tatbiq etish.
5. Huquqiy ta'lim o'qituvchisining umumiy va kasbiy madaniyati
6. Huquqiy ta'limda pedagogik texnologiyalarni qo'llash metodlari va vositalari
7. Huquq fanlarini o'qitishda kompetentsiyaviy yondashuv.
8. Huquq fanlarini takomillashtirish muammolari
9. Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy printsiplari
10. Huquqiy ta'limda xorijiy tajribalarni bugungi kun uchun ahamiyati
11. Huquqiy ta'limda oila va mahalla jamoasining o'zaro bog'liqligi.
12. Huquq ta'limida yangi axborot va pedagogik texnologiyalar.
13. O'zbekiston respublikasida ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishning normativ-huquqiy asoslari.
14. Umumiy o'rta ta'lim tizimida huquq ta'limini tashkil qilish muammolari
15. Huquq ta'limi fani ilmiy-pedagog xodimlari malakasini oshirish tartibi
Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Huquqiy ta'lim muammolari fanining maqsad va vazifalari.
2. Huquqiy ta'limda oila va mahalla jamoasining o'zaro bog'liqligi.
3. Huquqiy ta'lim strukturasuning muammolari
4. Huquq fanlarini o'qitishda texnologik yondashuv.
5. Huquq fanlarini o'qitishning xususiy metodik texnologiyasi va uni amaliyotga tatbiq etish.
6. Huquqni muhofaza qilish organlari tizimida prokuraturaning muvofiqlashtiruvchi roli
7. Huquq fanlarini o'qitishda ilg'or xorijiy tajribalar.
8. Huquqiy ta'limda pedagogik texnologiyalarni qo'llash metodlari va vositalari
9. Huquq fanlarini takomillashtirish muammolari
10. Huquqiy ta'limda xorijiy tajribalarni bugungi kun uchun ahamiyati
11. Huquqiy ta'limning mazmun mohiyati
12. Huquqiy ta'limni rivojlantirish usullari
13. Huquqiy ta'limning maqsad va vazifalari.
14. Huquq fanlarini o'qitishda pedagogning umumiy va kasbiy madaniyati.
15. Ta'lim tizimida huquqiy ta'limning tutgan o'rni.
16. Huquq ta'limi metodlari.
17. Huquq ta'limida yangi axborot va pedagogik texnologiyalar.
18. Huquq ta'limida yangi axborot va pedagogik texnologiyalar.
19. O'zbekiston respublikasida ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishning normativ-huquqiy asoslari.
20. O'zbekiston respublikasida ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etishning normativ-huquqiy asoslari.
21. Huquq fanini o'qitishda O'MKHTning tayyorlov yo'nalishlari, kasblar va ixtisishliklar umumdavlat tasniflagichi, O'MKHTning
22. Davlat ta'lim standarti, tarmoq ta'lim standartlari, O'MKHT ga tegishli so'nggi yillarda qabul qilingan tegishli nizomlar, yo'riqnomalar.

	23. Huquqiy fanlarni o'qitishda pedagogning asosiy faoliyat turiga qo'yiladigan vaqt me'yorlari tushunchasi va mazmuni. 24. Umumiy o'rta ta'lim tizimida huquq fanini o'qitishni tashkil qilish asoslari 25. Umumiy o'rta ta'lim tizimida huquq fanini o'qitishni tashkil qilish asoslari 26. Huquq ta'limi fani ilmiy-pedagog xodimlari malakasini oshirish tartibi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan muammoli o'qitish texnologiyalari asosida "Kazus", "Keys-stade" topshiriqlarini bajarish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish, mavzuga oid esse yozish tavsiya etiladi.
3.	V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetentsiyalari Talaba bilishi kerak: - Huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatini tashkil etishning huquqiy-tashkiliy asoslari, Prokuratura organlari va huquqni muhofaza qiluvchi boshqa organlar haqida, huquqiy ta'minlash va huquqiy yordam ko'rsatishni amalga oshiruvchi organlar haqida, huquqni muhofaza qilish faoliyatiga ko'maklashuvchi organlar haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) - Huquqni muhofaza qiluvchi organlar taksanomiyasini tahlili, Prokuratura organlari va huquqni muhofaza qiluvchi boshqa organlar faoliyati va tashkiliy tuzilishi, huquqiy ta'minlash va huquqiy yordam ko'rsatishni amalga oshiruvchi organlar tizimini boshqa organlar tizimidan farqlay olish, huquqni muhofaza qilish faoliyatiga ko'maklashuvchi organlar faoliyati va tashkiliy tuzilishi haqida bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma) - yoshlarning dunyoqarashi ilmiy salohiyatini shakllantirishda amaliy-pedagogik faoliyat olib bora olishi, yoshlarni huquqiy normalara xurmat hissi asosida tarbiyalay olish ko'nikmasiga ega bo'lishi lozim. (malaka)
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - ma'ruzalar; - interfaol keys-stadilar; - seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); - guruhlarda ishlash; - taqdimotlarni qilish;

	• individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazoratlar uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha testni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. M.X.Rustamboyev, O.M.Madaliyev., Huquqni muhofaza qiluvchi oranlar faoliyatini tashkil etish. Darslik. –T., Ilm ziyo, 2012. 2. B.A.Mirenskiy, A.X.Rahmonqulov, H.J.Chinibayev., O'zbekiston Respublikasining huquqni muhofaza qilish organlari. Darslik. –T., O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2005. 3. M.X.Rustamboyev, Y.N.Nikiforova., Sud va huquqni muhofaza qilish oranlari. Darslik. –T., Turon-iqbol, 2007 Qo'shimcha adabiyotlar 1. X.Odilqoriev. Davlat va huquq nazariyasi. - T.: O'zbekiston faylasuflari jamiyati, 2011 2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi – T.: O'zbekiston, 2024. 3. Odilqoriyev X., Tulteyev I.T. Ikki palatali parlament - T.: O'zR IIV Akademiyasi, 2015. 4. RajabovaM. Huquqiy davlatchilik sari.-T.: O'zbekiston, 2010. Axborot manbaalari 1. www. ziyonet.uz 2. www. ziyo.uz 3. www. muslim.uz 4. www. religions.uz
7.	Fan dasturi Qo'qon davlat pedagogika instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2025-yil 29-avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas'ul: J.Azamov – Qo'qon DU, Milliy g'oya va huquq kafedrası dotsenti.
9.	Taqrizchilar: T.Madumarov – ADU professori, yuridik fanlar doktori R.Imomov – ADU dotsenti, yuridik fanlar nomzodi

